

ABSTRAKT

Univerzita Karlova

Farmaceutická fakulta v Hradci králové

Katedra farmakologie a toxikologie

Studentka: Tereza Kněžíková

Školitel: PharmDr. Ivan Vokřál, Ph.D.

Název diplomové práce: Motolice jaterní - léčba a rezistence

Fasciola hepatica je parazitem s celosvětovým významem, kterého nalézáme jak u hospodářských zvířat, tak u člověka. Tato rešeršní práce si klade za cíl sumarizovat informace o možnostech léčiv a léčebných alternativ, které jsou vhodné v boji proti *F. hepatica*. Vzhledem k tomu, že u řady v minulosti užívaných léčiv, stejně tak jako u léčiv podávaných v současnosti, se vyskytla rezistence, zaměřuje se práce i na tento fenomén, a to zejména na mechanismy jeho vzniku.

Léčiva užívaná k léčbě fasciolózy, se nazývají antitrepatodika. Lze je rozdělit do pěti chemických skupin, z nichž nejvýznamnější skupinou jsou v současnosti benzimidazoly a jejich zástupce triklabendazol. Z dalších léčiv jsou pak významné albendazol, klorsulon, hexachlorofen, klosantel, diamfenetid, bithionol, rafoxanid.

Míra rozvoje rezistence je ovlivněna mnoha faktory, které mohou být genetické, biologické nebo funkční. *F. hepatica* využívá aktivně svůj enzymatický aparát, a to zejména oxidační enzymy nebo efluxní transportéry. Svůj vliv na rozvoj rezistence mají, kromě samotného parazita, také chovatelé a zemědělci. Časté používání a případně podávání nižších než terapeutických dávek výrazně přispívají k vzniku rezistence na tato anthelmintika.

Vzniku rezistence je třeba předcházet, a to zejména vhodně zvolenou strategií léčebných postupů, volbou a střídáním anthelmintik na jednom místě a dalšími metodami. Důležitým faktorem v boji s touto motolicí je znalost rezistence v místě léčby, k čemuž lze v současnosti využít některé metody, jako je např. egg hatch test, fecal egg count reduction test nebo coproantigen reduction test.

